

ЕКСПЕРТНІ ВИСНОВКИ

**акредитаційної експертизи освітньо-професійної програми «Соціальна робота»
зі спеціальності 231 «Соціальна робота»
за першим бакалаврським рівнем у Сумському державному університеті**

Згідно з п. 2 розділу XV Закону України «Про вищу освіту», Постановою Кабінету Міністрів України від 09.08.2001 року № 978, Наказом МОНУ від 13.06.2012 р. № 689, Ліцезійними умовами надання освітніх послуг у сфері вищої освіти, затвердженими Постановою КМУ № 1187 від 30.12.2015 р., та відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України № 814-л від « 10 » 06. 2019 р. «Про проведення акредитаційної експертизи» експертна комісія у складі:

Голова комісії:

Паламарчук Ольга Миколаївна – завідувач кафедри психології та соціальної роботи Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, доктор психологічних наук, доцент;

член комісії:

Рассказова Ольга Ігорівна – завідувач кафедри соціальної роботи та соціальної педагогіки Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради, доктор педагогічних наук, професор

розглянула подану Сумським державним університетом (СумДУ) акредитаційну справу та провела безпосередньо в навчальному закладі у період з 18.06. по 20.06. 2019 року експертне оцінювання відповідності освітньої діяльності закладу вищої освіти державним вимогам щодо акредитації освітньо-професійної програми «Соціальна робота» зі спеціальності 231 «Соціальна робота» за ступенем бакалавр.

Експертна комісія ознайомилася з організацією освітнього процесу, його навчально-методичним забезпеченням, оцінила рівень знань студентів з циклів загальної та професійної підготовки навчального плану, проаналізувала науково-педагогічний потенціал, організацію наукових досліджень, перевірила стан матеріально-технічної бази університету.

У процесі експертної перевірки комісією було проведено наступні заходи:

перевірено наявність оригіналів засновницьких документів;

перевірено відповідність матеріально-технічної бази університету та інформаційного забезпечення;

розглянуто документацію щодо навчально-методичного та кадрового забезпечення;

залучено і вивчено матеріали самоаналізу освітньої діяльності підготовки бакалавра за освітньо-професійною програмою «Соціальна робота» зі спеціальності 231 «Соціальна робота» підготовлені випусковою кафедрою психології, політології та соціокультурних технологій СумДУ;

здійснено аналіз ККР з дисциплін «Політологія», «Соціологія», «Українознавство зі змістовим модулем: комунікативний курс української мови», «Загальна та вікова психологія», «Загальна та соціальна педагогіка», «Методи та організація соціальних досліджень», «Економічні основи соціальної роботи зі

Голова експертної комісії _____

змістовим модулем: Основи соціоекономіки», «Технології соціальної роботи зі змістовим модулем: Соціальний патронаж», «Історія та теорія соціальної роботи», проведених випусковою кафедрою психології, політології та соціокультурних технологій СумДУ у процесі самоаналізу;

проведено наради та співбесіди з викладачами, працівниками та студентами Сумського державного університету.

На підставі вивчення навчально-методичного, інформаційного, матеріально-технічного, кадрового забезпечення та визначення рівня підготовки бакалаврів за освітньо-професійною програмою «Соціальна робота» зі спеціальності 231 «Соціальна робота» експертна комісія констатує наступне:

1. Загальна характеристика ЗВО і спеціальності

Повна назва і адреса навчального закладу – Сумський державний університет Міністерства освіти і науки України; м. Суми, вул. Римського-Корсакова, 2, тел. (0542) 640-499, факс (0542) 334-058.

Університет функціонує на підставі:

1) Постанови Кабінету Міністрів України від 13 серпня 1993 р. № 646 про створення СумДУ на базі Сумського фізико-технологічного інституту;

2) Статуту Сумського державного університету, прийнятого загальними зборами трудового колективу, затвердженого Міністерством освіти і науки України 16.06.2015 р.;

3) Свідоцтва про державну реєстрацію юридичної особи А00 № 111909 від 13.02.1998 р.;

4) Виписки з Єдиного Державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців (ЄДРЮФОП) від 14.07.2015 р. за № 20872614;

5) Довідки про внесення навчального закладу до Державного реєстру вищих навчальних закладів України від 21.08.2012 р. № 19-Д-189.

Сумський державний університет провадить освітню діяльність з підготовки здобувачів вищої освіти на підставі та у відповідності до Відомостей щодо здійснення освітньої діяльності у сфері вищої освіти, розміщених на офіційному сайті Міністерства освіти і науки України.

Університет веде історію з 1948 року в якості відокремленого структурного підрозділу інших ЗВО, у тому числі як філії Харківського політехнічного інституту, на базі якої у 1990 році створено Сумський фізико-технологічний інститут, який у 1993 році був реорганізований у Сумський державний університет.

Очолює Сумський державний університет ректор – кандидат технічних наук, професор Васильєв Анатолій Васильович.

На сьогодні у навчальному комплексі університету навчається понад 14 тисяч осіб за різними формами навчання (освітньо-кваліфікаційні рівні та освітні ступені молодшого спеціаліста, бакалавра, спеціаліста та магістра) за 51 спеціальністю з 23 галузей знань. Здобувають освіту близько 1 400 іноземних студентів із майже 50 країн світу. В університеті передбачена можливість безперервного англomовного навчання. На базі кафедри військової підготовки СумДУ здійснюється навчання за програмою

Голова експертної комісії

підготовки офіцерів запасу для студентів закладів вищої освіти Сумської області та інших регіонів України.

Сумський державний університет – високореєтриговий заклад вищої освіти, який посідає лідерські позиції (1-7 місця) серед українських університетів за світовими рейтингами QS World University Rankings, Webometrics, U-Multirank, SCImago Institutions Rankings, UI GreenMetric та іншими. Університет входить до каталогів кращих дослідницьких університетів світу від Шанхайського рейтингу (Academic Ranking of World Universities) та рейтингу Times Higher Education (THE).

За кількістю призових місць у Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт Сумський державний університет має найвищий показник, а за кількістю призових місць у Всеукраїнських олімпіадах з навчальних дисциплін, напрямів підготовки, спеціальностей знаходиться у лідерах серед вишів України.

До складу української збірної на XXX літніх Олімпійських іграх у Лондоні увійшли три студенти і магістранти, а на XXII зимових Олімпійських іграх у Сочі – шість студентів і магістрантів СумДУ. На цих іграх вони здобули золоті медалі у естафетній гонці з біатлону, бронзові медалі у боксі та біатлонному спринті.

Університет є активним у міжнародному академічному та науковому співробітництві, постійним партнером у спільних проектах у рамках міжнародних грантових програм Європейського союзу (Tempus, Erasmus Mundus, Jean Monnet, Erasmus+, Horizon 2020), Програми розвитку ООН, Британської ради, Світового банку, двосторонніх наукових і дослідницьких проектах, грантах приватних фондів. Університет є членом 22 найбільш авторитетних академічних асоціацій та спільнот світу, здійснюється довгострокове співробітництво з більш ніж 220 партнерами з близько 50 країн світу. Щорічно реалізується понад 200 грантових проектів.

У відповідності до запиту ринку праці й місії та стратегії СумДУ мета підготовки бакалаврів за освітньо-професійною програмою «Соціальна робота» зі спеціальності 231 «Соціальна робота» – це здобуття студентами поглиблених теоретичних та практичних знань, умінь та розуміння в галузі соціальної роботи, що дасть їм змогу ефективно виконувати завдання інноваційного характеру відповідного рівня професійної діяльності, орієнтовані на дослідження й розв'язання складних задач сприяння соціальному розвитку, соціальній згуртованості, громадянській активізації, реалізації життєвих сил людей.

Підготовка бакалаврів за освітньо-професійною програмою «Соціальна робота» зі спеціальності 231 «Соціальна робота» реалізується з урахуванням інноваційних методів дуальної освіти та змішаного навчання, спираючись на міжнародні та вітчизняні теоретичні доробки та ефективні практики соціальної роботи.

Висновок

Експертною комісією встановлено, що Сумський державний університет має усі юридичні підстави для здійснення освітньої діяльності. Представлена на акредитаційну експертизу правова, установча та дозвільна документація є достовірною, повною за обсягом та відповідає діючим акредитаційним вимогам Міністерства освіти і науки України і свідчить про можливість й правомірність

акредитації за освітньо-професійною програмою «Соціальна робота» зі спеціальності 231 «Соціальна робота».

2. Формування контингенту студентів

В університеті підготовка здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Соціальна робота» здійснюється в межах спеціальності 231 «Соціальна робота» відповідно до Відомостей щодо здійснення освітньої діяльності у сфері вищої освіти, розміщених на офіційному сайті Міністерства освіти і науки України (ліцензовані обсяги спеціальності складають – 30 осіб). Формування контингенту студентів здійснюється відповідно до «Правил прийому до Сумського державного університету», розроблених на підставі «Умов прийому до вищих навчальних закладів України» та згідно з ліцензованими обсягами підготовки здобувачів.

Для реалізації профорієнтаційної роботи в університеті діє мережа підготовчих курсів та профільних класів з підготовкою за інтегрованими навчальними планами, працює підготовче відділення для іноземних громадян, учнівська молодь залучається до наукової, спортивної та культурно-масової роботи в університеті.

Накопичений багаторічний досвід співробітництва із підприємствами ефективно використовується університетом при формуванні змісту освіти. У СумДУ запроваджено новий інноваційний механізм формування та моніторингу освітніх програм за участі Експертних рад роботодавців за всіма бакалаврськими та магістерськими програмами. З метою інтеграції практичної діяльності у освітньо-науковий процес діють філії та клінічні бази кафедр на підприємствах, у організаціях та установах регіону. На базі потужних підприємств регіону діють навчально-науково-виробничі комплекси. Працюють спільні з провідними підприємствами навчально-наукові центри та лабораторії.

Постійно здійснюється моніторинг потреби у випускниках відповідного напрямку підготовки на підприємствах, в установах і організаціях м. Суми і Сумської області. З урахуванням особливостей попиту у фахівцях розробляються теми кваліфікаційних робіт бакалавра.

Профорієнтаційна роз'яснювальна робота, що проводиться серед учнів навчальних закладів, дає можливість орієнтувати до вступу в університет добре підготовлених випускників закладів загальної середньої освіти. Профорієнтаційна робота проводиться під час районних та обласних олімпіад, зустрічей з учнями старших класів шкіл та коледжів. Традиційно у жовтні місяці проводиться день відкритих дверей факультету іноземної філології та соціальних комунікацій, у квітні – університету, коли абітурієнти мають змогу докладно ознайомитися зі змістом підготовки зі спеціальності та умовами навчання.

Викладачі кафедри психології, політології та соціокультурних технологій здійснюють профорієнтацію школярів шляхом проведення тематичних тренінгів, ділових ігор, дебатів, інтелектуальних змагань. Серед авторських методичних розробок кафедри: інтелектуальне змагання «Соціальна блуканина», настільна

соціальна гра з протидії торгівлі людьми, інноваційна соціальна технологія «Дитяче свято у дворах багатоповерхівок» тощо.

У тому числі профорієнтаційні функції як для школярів, так і для студентів виконує започаткований кафедрою у 2017 році щорічний конкурс «Соціальній Оскар СумДУ», що проводиться восени до дня працівника соціальної сфери України. У конкурсі відзначаються кращі практики у соціальній сфері в номінаціях «Органи влади та місцеве самоврядування», «Громадські організації», «Бізнес», «ЗМІ».

Із профорієнтаційною метою кафедра активно веде новинні стрічки на своєму офіційному сайті, в соціальних мережах Facebook та Instagram. Якісні і кількісні показники прийому студентів наведені у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Кількісні та якісні показники формування контингенту здобувачів вищої освіти ступеня бакалавр за освітньо-професійною програмою «Соціальна робота» зі спеціальності 231 «Соціальна робота»

№ з/п	Показники	Роки*		
		2016	2017	2018
1	2	3	4	5
1	Ліцензований обсяг спеціальності**:			
	за ступенем «бакалавр»	30	30	30
	за ступенем «магістр»	-	-	-
	за ступенем «доктор філософії»	-	-	-
2	Прийом студентів за освітньою програмою, всього	21	20	9
	з них:			
2.1	денної форми навчання:	15	13	9
	- з нормативним терміном навчання	15	13	9
	у т.ч. за держзамовленням	-	3	9
	- зі скороченим терміном навчання та на старші курси з нормативним терміном навчання	6	7	-
	у т.ч. за держзамовленням	6	7	-
2.2	заочної форми навчання:	0	0	0
	- з нормативним терміном навчання	0	0	0
	у т.ч. за держзамовленням	0	0	0
	- зі скороченим терміном навчання та на старші курси з нормативним терміном навчання	0	0	0
	у т.ч. за держзамовленням	0	0	0
3	Контингент студентів за освітньою програмою, всього	35	55	56
	з них:			
	– денної форми навчання	35	55	56
	в т.ч. за держзамовленням	6	23	44
	– заочної форми навчання	0	0	0
	в т.ч. за держзамовленням	0	0	0

* – перший прийом здобувачів вищої освіти за спеціальностями Переліку 2015 року відбувся у 2016 році

** – відповідно до Відомостей про право здійснення освітньої діяльності зазначено ліцензований обсяг на кожному курсі навчання

Голова експертної комісії

Наведені дані дозволяють зробити висновок, що СумДУ приділяє належну увагу формуванню контингенту студентів зі спеціальності 231 «Соціальна робота» за освітньо-професійною програмою «Соціальна робота» ступеня бакалавр в межах ліцензованого обсягу прийому відповідно до потреб м. Суми та Сумської області, а також інших регіонів України.

Висновок

Результати аналізу поданих матеріалів свідчать, що в університеті організація прийому та формування контингенту студентів проводиться в повній відповідності до Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти України, затверджених відповідними наказами Міністерства освіти і науки України та Правил прийому до СумДУ.

Експертна комісія підтверджує, що організація прийому та формування контингенту студентів зі спеціальності 231 «Соціальна робота» за освітньо-професійною програмою «Соціальна робота» кафедрою психології, політології та соціокультурних технологій СумДУ проводиться у відповідності до наявних потреб ринку праці.

3. Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності

Організація освітнього процесу в Сумському державному університеті здійснюється відповідно до вимог нормативних та інструктивних документів Міністерства освіти і науки України.

Концептуальні засади освітнього процесу реалізовані в базових навчальних планах стосовно переліку та змісту навчальних дисциплін, переліку кваліфікаційних знань і умінь бакалавра, розподілу навчального часу у кредитах ЄКТС. Навчальний план підготовки бакалаврів за освітньою-професійною програмою «Соціальна робота» зі спеціальності 231 «Соціальна робота» затверджений в установленому порядку та відповідає за сукупністю вимог обов'язковому змісту та ступеню підготовки.

Організаційне та методичне забезпечення освітнього процесу з усіх навчальних дисциплін, передбачених навчальним планом бакалавра, регламентовано робочими програмами. Робочі програми містять виклад конкретного змісту навчальних дисциплін, послідовність, організаційні форми вивчення, порядок оцінювання результатів навчання, рекомендовану літературу, інформаційні ресурси в Інтернеті. Робочі програми дисциплін щорічно переглядаються, корегуються, та затверджуються у встановленому порядку.

Експертна комісія встановила наявність робочого навчального плану, графіку навчального процесу, розкладу занять, розроблених робочих програм, які містять мету і завдання курсу, перелік знань і умінь, тематичний план, зміст курсу з темами, теми практичних, семінарських занять, регламент самостійної роботи студентів, перелік контрольних запитань, критерії оцінювання, перелік рекомендованої літератури, електронних інформаційних ресурсів, які оформлені та затверджені згідно з встановленими вимогами.

Голова експертної комісії

Досвід професійної діяльності студенти набувають у процесі проходження практик, які проводяться згідно програми практики на провідних підприємствах, в установах та організаціях регіону. Рекомендації замовників кадрів враховуються випусковою кафедрою при визначенні тематики кваліфікаційних робіт бакалаврів.

На I та III курсах згідно з навчальним планом для студентів проводиться виробнича практика. Виробнича практика продовжується 2 та 4 тижні відповідно і має за мету закріплення та розширення теоретичних знань.

На IV курсі студенти проходять переддипломну практику протягом 4 тижні. Під час практики студенти вивчають організаційну структуру підприємств та організацій, відділів, їх функціональне призначення, правові засади діяльності, досліджують конкретні соціальні випадки та відповідні соціальні технології, долучаються до проведення заходів, напрацьовують матеріал для кваліфікаційних робіт. Після проходження практики студенти готують звіт та захищають його.

Якість навчання студентів контролюється випусковою кафедрою шляхом поточних контрольних заходів, захистів курсових робіт, виконання домашніх завдань, проведення семестрових атестаційних заходів, перевірки залишкових знань при проведенні контрольних зрізів рівня підготовки, а також шляхом опитування студентів два рази на рік про якість забезпечення освітнього процесу. Якість підготовки бакалавра оцінюється за результатами виконання і захисту кваліфікаційних робіт бакалавра. Усі ці роботи студентів перевіряються на плагіат та розміщуються в інституційному репозитарії СумДУ.

Державна атестація на присвоєння кваліфікації здійснюється у формі державної атестації (іспиту) та захисту кваліфікаційних робіт бакалаврів.

Організована тісна взаємодія випускової кафедри психології, політології та соціокультурних технологій з кафедрами, які забезпечують викладання дисциплін навчального плану з циклу загальної підготовки. Кафедрою передбачений механізм оновлення змісту програм відповідно до змін законодавчої бази, науково-технічних досягнень, змін потреб ринку праці.

Висновок

Проведений аналіз дозволяє зробити висновок, що організація освітнього процесу за освітньо-професійною програмою «Соціальна робота» зі спеціальності 231 «Соціальна робота» кафедрою психології, політології та соціокультурних технологій СумДУ, його навчально-методичне забезпечення відповідають державним акредитаційним вимогам та Ліцензійним умовам

4. Кадрове забезпечення освітнього процесу

Кадровий потенціал Сумського державного університету дозволяє проводити підготовку здобувачів вищої освіти на достатньо високому рівні.

Безпосередньо в базовому ЗВО освітньо-науковий процес забезпечують 878 штатних науково-педагогічних працівників (з яких 86 % мають вчені звання та наукові ступені – 124 докторів наук, професорів та 629 кандидатів наук, доцентів). Серед академічного складу СумДУ – академіки та член-кореспонденти НАН України,

Голова експертної комісії

державних галузевих академій, а також закордонних та міжнародних академій, лауреати державних, міжнародних та зарубіжних нагород, відзнак та премій, почесні професори (доктори) зарубіжних університетів.

Активно здійснюється підготовка наукових та науково-педагогічних кадрів. За останні три роки співробітниками СумДУ захищено 29 докторських та 194 кандидатських дисертацій.

Представниками академічного складу університету щорічно видається близько 1,5 тисячі статей, з яких близько 250 – у співавторстві зі студентами (щорічно понад 400 статей видається у зарубіжних виданнях), близько 300 найменувань навчально-методичної літератури, понад 2,5 тисячі тез доповідей (у тому числі понад 1,5 тисячі тез за участю студентів). СумДУ, за даними Державної служби інтелектуальної власності, традиційно входить до Топ-30 університетів України з найвищою винахідницькою активністю.

Серед штатного академічного складу університету понад 200 осіб мають 5 та більше публікацій, які обліковуються базами Scopus та (або) Web of Science Core Collection. Станом на жовтень 2018 року за публікаціями, які обліковуються базою даних Scopus, індекс Гірша університету становив 34 (понад 2 тисячі публікацій та більше 10,5 тисяч їх цитувань), а за публікаціями, які обліковуються наукометричною базою Web of Science індекс Гірша СумДУ становив 34, (кількість публікацій – понад 1,6 тисячі, а їх цитувань – близько 9,5 тисячі). Університет традиційно займає високі позиції серед українських вишів та наукових установ у науково-метричних ранжуваннях за показниками публікаційної активності, якості публікацій та інтенсивності їх цитувань у Google Scholar, Scopus, та Web of Science.

Кадрова політика та механізми її реалізації визначаються Перспективним планом роботи з кадрового забезпечення діяльності та іншими документами нормативної бази системи управління якістю діяльності університету, визначають стратегію розвитку кадрового потенціалу та формування кадрового резерву, і якими формалізовано: процедури та вимоги до компетентності викладачів, систему мотивації професорсько-викладацького складу, систему підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації викладачів тощо.

Процедури та критерії визначення відповідної кваліфікації, фахового рівня, результатів діяльності професорсько-викладацького складу деталізовані у Порядку проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників СумДУ та укладення з ними трудових договорів (контрактів). Цей Порядок передбачає оцінку ефективності роботи у попередній період, у тому числі, відповідно до вимог Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності та диференціює терміни дії наступного контракту. Відповідна інформаційна довідка відіграє роль аналога академічного кейсу викладача.

З метою активізації діяльності викладачів щодо забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності, поширення кращого досвіду, додаткової мотивації науково-педагогічних працівників в університеті запроваджено ряд конкурсів, у тому числі конкурс педагогічних інновацій, конкурс з застосування власних мобільних пристроїв у навчальному процесі, експеримент з апробації моделей змішаного навчання, конкурс «Кращий викладач очима студентів» та інші.

Підготовку бакалаврів за освітньою-професійною програмою «Соціальна робота» зі спеціальності 231 «Соціальна робота» доручено кафедрі психології, політології та соціокультурних технологій факультету іноземної філології та соціальних комунікацій.

Завідувач кафедри психології, політології та соціокультурних технологій – доцент, кандидат філософських наук Світайло Ніна Дмитрівна. Професорсько-викладацький склад кафедри становить 19 викладачів, з них 3 (16%) – доктори наук, професори, 13 (68 %) – кандидати наук, з них 8 – доценти. 16 викладачів кафедри (84 %) мають більше 10 років педагогічного стажу.

У підготовці бакалаврів задіяні науково-педагогічні працівники, які мають стаж науково-педагогічної діяльності понад два роки та рівень професійної та наукової активності, який засвідчується виконанням видів та результатів, перелічених у пункті 30 Ліцензійних умов. Регулярно та своєчасно проводиться підвищення кваліфікації викладачів у відповідності зі складеними та затвердженими планами. За останні п'ять років усі викладачі кафедри підвищили свою кваліфікацію шляхом захисту кандидатських дисертацій, стажування в інших ЗВО, підприємствах, організаціях та проходження курсів підвищення кваліфікації.

На кафедрі психології, політології та соціокультурних технологій проводиться планова підготовка науково-педагогічних кадрів. Хід виконання наукової тематики та дисертаційних робіт регулярно заслуховується та обговорюється на засіданнях кафедри, вченої ради факультету іноземної філології та соціальних комунікацій та наукової ради університету. Тематика дисертаційних робіт актуальна і відповідає профілю кафедри. За останні п'ять років на кафедрі захищено 4 (Король С.М., Савельєва Ю.М., Колісник Л.О., Назаров М.С.) кандидатських та 1 докторська дисертації (Лебідь А.Є). На даний час в аспірантурі інших ЗВО навчаються 2 співробітниця кафедри: в очній аспірантурі Київського національного університету імені Тараса Шевченка – викладач-стажист Борисова А.В. (соціальна робота), в аспірантурі Київського національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова – фахівець Гендерного ресурсного центру Чернякова А.А. (психологія). В докторантурі Київського національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова навчається доцент Опанасюк В.В. Наукова робота дає перспективи для кадрового росту і розширення викладацького складу.

Склад групи забезпечення за освітньою-професійною програмою «Соціальна робота» зі спеціальності 231 «Соціальна робота» сформовано з науково-педагогічних працівників, які працюють в університеті за основним місцем роботи та мають відповідну кваліфікацію. Частка тих, хто має науковий ступінь або вчене звання складає 100 %, а частка тих, хто має науковий ступінь доктора наук або вчене звання професора складає 33 % (розрахунок зроблено для рівня бакалавра, за яким фактично провадиться освітня діяльність за даною спеціальністю).

Серед напрацювань, які сприяють зростанню якості підготовки студентів за освітньою-професійною програмою «Соціальна робота» зі спеціальності 231 «Соціальна робота» та актуалізації особистості соціального працівника, слід відмітити методичні напрацювання щодо впровадження елементів дуальної освіти, проектних технологій, змішаного навчання.

Експертна комісія перевірила книгу наказів з кадрових питань (особового складу) та основної діяльності, оригінали трудових книжок, дипломи про вищу освіту, атестати доцентів, професорів, дипломи кандидатів наук, докторів наук та свідоцтва про підвищення кваліфікації. Принципових зауважень немає.

Висновок

Експертна комісія констатує, що Сумський державний університет має всі необхідні кадрові ресурси для забезпечення якісної підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою «Соціальна робота» зі спеціальності 231 «Соціальна робота». Якісний і кількісний склад кафедр, що забезпечують освітній процес за освітньо-професійною програмою «Соціальна робота» та групи забезпечення відповідають Ліцензійним вимогам.

5. Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності

Університет повністю забезпечений матеріально-технічною базою для якісного здійснення освітньо-наукової діяльності. СумДУ має на своєму балансі належно обладнані навчальні корпуси, інформаційно-бібліотечний корпус, конгрес-центр, 8 власних гуртожитків та гуртожиток-готель, університетську клініку, 5 окремих спорткомплексів, більше 20 об'єктів громадського харчування, позаміський спортивно-оздоровчий центр, інфраструктуру забезпечення культурно-мистецького розвитку, а також споруди та відповідну інфраструктуру наукового, адміністративно-господарського, побутового, рекреаційного та виробничого призначення.

Заняття здійснюються у 63 лекційних аудиторіях (від 40 до 192 посадкових місць), 178 аудиторіях для групових занять, 102 навчальних лабораторіях, 78 класах комп'ютерного навчання, 30 спортивних та тренувальних залах, а також у 2 плавальних басейнах та реабілітаційному басейні, на 2 обладнаних стадіонах та на 10 спортивних майданчиках.

Постійно збільшується аудиторний фонд із креативним простором, створюються навчально-тренувальні центри та приміщення «вільного» перебування та самостійної роботи студентів у позанавчальний час. Створюються умови всеохоплюючого «простору інтернаціоналізації», а саме – оформлення кампусів, інформаційні стенди, двомовні покажчики (українською та англійською мовами) тощо. Реалізуються заходи з безбар'єрного доступу до усіх університетських споруд для осіб з особливими потребами.

Площа навчальних приміщень для проведення освітнього процесу в СумДУ на одиницю фактичного контингенту здобувачів вищої освіти у 2018/2019 навчальному році становить 3,1 кв.метра на одного здобувача (без урахування змінності занять).

Аудиторії та лабораторії університету обладнані аудіовізуальною апаратурою та необхідним обладнанням та устаткуванням для здійснення освітнього процесу. Забезпеченість навчальних аудиторій мультимедійним обладнанням складає 49% при нормі Ліцензійних умов не менше 30%.

Випускова кафедра психології, політології та соціокультурних технологій розташована у науково-навчальному корпусі «Н», і на 100% забезпечена

Голова експертної комісії

спеціалізованими аудиторіями, залами та кабінетами для освітнього процесу та наукової діяльності.

Безпосередньо освітній процес за освітньою-професійною програмою «Соціальна робота» зі спеціальності 231 «Соціальна робота» здійснюється у 11 спеціалізованих навчальних аудиторіях. Кафедра має 4 обладнані мультимедійні аудиторії, а також 2 комп'ютерні класи, які використовуються для загальних навчальних потреб.

Університет використовує 9 власних гуртожитків (у тому числі гуртожиток-готель) і забезпечує місцями у гуртожитках усіх студентів, що потребують їх. Житлова площа на одного студента у гуртожитках становить 7,2 кв.м., що повністю відповідає вимогам СНіП та ДБН України.

Комплекс громадського харчування базового закладу вищої освіти має потужність близько 1,3 тисячі місць. Кількість відвідувачів з урахуванням змінності занять на одне місце у власних їдальнях та буфетах становить 4,9, що відповідає нормативам ДБН В.2.2-3:2018 «Будинки і споруди. Заклади освіти».

Студенти та співробітники мають широкі можливості для організації дозвілля та розвитку мистецьких здібностей у галузі вокального, музичного, хореографічного, театрального, кіно- та фотомистецтва, літератури. Наявні актові зали, конференц-зали, мистецькі студії та території арт-простору закладу освіти дають можливість проводити не лише усі необхідні масові заходи, але і забезпечувати численні заходи регіонального та місцевого рівнів. Працюють гуртки, клуби та творчі студії з культурно-мистецької роботи.

В університеті створена потужна база для розвитку фізкультури і спорту. Функціонують понад 40 спортивних споруд, на базі яких можуть одночасно займатись понад 5 тисяч осіб. Діють сучасний легкоатлетичний манеж, який має статус центру олімпійської підготовки, 2 плавальні басейни, лижна та водно-веслувальна бази, стадіони та обладнані спортмайданчики, тенісні корти, стрілецькі тири та майданчики для стрільби, шейпінг-центр, фітнес-центри, обладнані спортивні, тренажерні та тренувальні зали. Фізичною культурою за розкладом аудиторних занять студенти займаються за 14 видами спорту. У позанавчальний час діють спортивні секції з 36 видів спорту. Для осіб з особливими потребами проводяться заняття з адаптивної лікувально-фізичної культури у спеціалізованих залах, у тому числі залах кінезотерапії та фізичної реабілітації.

Діють позаміський спортивно-оздоровчий центр, на базі якого влітку працює дитячий оздоровчий центр, університетська клініка зі спеціалізованим реабілітаційним басейном, томографічним центром, фізіотерапевтичним та іншими відділеннями, а також медичний пункт з необхідними спеціалізованими кабінетами.

Студенти зі спеціальності 231 «Соціальна робота» за освітньою-професійною програмою «Соціальна робота» мають додаткові можливості професійного зростання під час практики в таких структурних підрозділах університету, як спортивно-оздоровчому центрі «Універ» та Центрі підтримки сім'ї «Студентська лелека».

Висновок

Матеріально-технічна база, площа навчальних та службових приміщень, укомплектованість спеціалізованих аудиторій необхідним устаткуванням та обладнанням в достатній кількості, забезпеченість мультимедійним обладнанням визначає високий рівень освітнього процесу та відповідає діючим Державним вимогам акредитації та Ліцензійним умовам.

6. Інформаційне забезпечення освітнього процесу

СумДУ характеризується високим рівнем інформаційної діяльності, що, у тому числі, підтверджується позиціонуванням у групі лідерів української вищої освіти за визначенням міжнародних рейтингів Webometrics World University Rankings та UniRank University Ranking. В університеті створена єдина інтегрована інформаційна система, котра формує сучасне науково-освітнє середовище. Зокрема, діють такі сервіси як особисті електронні кабінети викладачів та здобувачів вищої освіти.

В університеті добре налагоджена система бібліотечно-інформаційного забезпечення. До усіх складових бібліотечно-інформаційної системи навчально-наукового комплексу університету доступ здійснюється за єдиним читацьким квитком. До послуг читачів 49 бібліотек та бібліотечних пунктів, більшість з яких мають читальні зали, в тому числі обладнані автоматизованими робочими місцями для роботи з матеріалами електронної бібліотеки, електронного репозитарію університету та навчально-науковими інформаційними базами даних. Загальна кількість читальних залів базового закладу вищої освіти становить 21 одиницю сумарною потужністю 906 посадкових місць.

Єдиний бібліотечний фонд становить 3,1 млн. примірників з 401 тис. найменувань. Щорічно до фонду бібліотеки надходить понад 29 тис. примірників з 31 тис. найменувань. Передплачується 186 назв періодичних видань. Вітчизняні та зарубіжні періодичні видання з відповідної галузі знань, які є в бібліотеці університету та читальних залах відповідають потребам даної спеціальності.

Експертна комісія пересвідчилася, що забезпечення освітнього процесу навчально-методичною літературою задовольняє сучасним вимогам. Значну частину навчально-методичної літератури складають навчальні посібники, монографії, конспекти лекцій, які розроблені викладачами кафедр, фахові періодичні видання. Так, за останні п'ять років викладачами випускової кафедри видано 4 монографії, 14 посібників, 3 конспекта лекцій, 7 наукових публікацій у періодичному виданні, яке включено до наукометричних баз, зокрема Scopus або Web of Science Core Collection, рекомендованих МОН. Рівень забезпеченості навчальною, навчально-методичною, довідковою літературою дисциплін навчального плану складає 100 %.

В університеті діє власна видавничо-поліграфічна база (працюють друкарня, редакційно-видавничий відділ, редакції періодичних видань університету). Послугами видавництва користуються усі структурні підрозділи університету та сторонні замовники друкованої продукції.

Система електронного навчання університету забезпечує доступ до матеріалів українською, англійською та російською мовами з майже 400 повнофункціональних

курсів, розроблено понад 1,8 тис. віртуальних тренажерів та інтерактивних демонстрацій, більше 155 тис. тестових завдань, близько 800 відеоматеріалів та інших складових e-learning. Діє платформа «MiX» для використання технологій електронного навчання для студентів денної та заочної форм підготовки.

Електронний репозитарій СумДУ, який містить понад 65 тисяч документів, є національним лідером та входить до Топ-350 світового рейтингу Ranking Web of Repositories (за останні 5 років - понад 14 млн. завантажень документів користувачами зі 159 країн світу). Він виконує місію накопичення, систематизації, зберігання, довготривалого відкритого доступу та поширення у світовому науковому середовищі інтелектуальних надбань професорсько-викладацького складу університету.

Політика відкритого доступу реалізується через веб-систему СумДУ, інформаційна модель якої складається з понад 250 сайтів з актуальним контентом, у тому числі англійською, німецькою, французькою та іншими мовами світу та 7 інформаційними сервісами. Щодня її ресурси використовують близько 2 тисяч унікальних користувачів, 20% яких – з інших країн.

Високий рівень прозорості та публічності інформації забезпечується через її регулярне оприлюднення та оновлення, а також через об'єктивність кількісних та якісних характеристик діяльності СумДУ, відкритість доступу до інформаційних ресурсів, у тому числі освітніх.

Висновок

Інформаційне забезпечення Сумського державного університету повністю відповідає вимогам Ліцензійних умов.

Інформаційне забезпечення освітнього процесу за освітньою-професійною програмою «Соціальна робота» зі спеціальності 231 «Соціальна робота», що проводиться кафедрою психології, політології та соціокультурних технологій Сумського державного університету, повністю відповідає вимогам Ліцензійних умов.

7. Наукова діяльність та міжнародні зв'язки

Викладачі випускової кафедри беруть активну участь у міжнародних, міжвузівських конференціях, семінарах, мають та налагоджують подальші зв'язки з країнами близького та далекого зарубіжжя, публікують свої роботи у міжнародних видавництвах. Все це сприяє якісній підготовці студентів.

Протягом останніх років на кафедрі склалися наукові напрямки: методологічні, теоретичні та технологічні засади професійної підготовки соціальних працівників в умовах суспільних трансформацій (кандидат педагогічних наук, доцент Купенко О.В.); вплив громадянського суспільства на внутрішньополітичні трансформації в Україні (кандидат політологічних наук, доцент Костенко А.М.); гендерно-чутливі практики та інструменти реалізації політики рівності в університетському середовищі (кандидат філософських наук, доцент Світайло Н.Д.).

Викладачі кафедри працюють над виконанням наукового договору «Дослідження шляхів вдосконалення структури та рівня зайнятості населення працездатних територій Сумської області», що реалізується за рахунок коштів

державного бюджету, отриманих від Європейського Союзу в рамках програми «Розвиток людського капіталу» (науковий керівник – кандидат філософських наук, доцент Світайло Н.Д.).

Всі викладачі кафедри залучені до виконання наукових тем другої половини дня: «Міждисциплінарні дослідження аспектів розвитку сучасного суспільства» (№ держреєстрації 0116U007770, керівник доктор філософських наук, доцент Лебідь А.Є.); «Ціннісні, соціальні, гендерні та правові основи формування політики протидії дискримінації і насильству в суспільстві» (реєстраційний № 0119Y000205, керівник доктор філософських наук, доцент Бойко О.П.).

При кафедрі працює кілька центрів наукового та соціального спрямування, які забезпечують розроблення наукових та освітніх проектів, проведення просвітницьких заходів, соціологічних досліджень, є базою для практичної підготовки студентів. Працюють лабораторія «Центр соціально-гуманітарних аспектів регіональних досліджень», Центр досліджень регіональної безпеки, Центр підтримки сім'ї, Гендерний ресурсний центр, Психологічна служба, кімната тимчасового перебування дітей «Студентський Лелека».

Гендерний ресурсний центр СумДУ виступає координатором Всеукраїнської мережі осередків гендерної освіти (кандидат філософських наук Савельєва Ю.М.). Співробітники кафедри долучились до розробки Дорожньої карти впровадження гендерних підходів у наукові дослідження (кандидат філософських наук Савельєва Ю.М.) та до розробки Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти (кандидат філософських наук, доцент Світайло Н.Д.). Проведено 2 масштабних семінари всеукраїнського рівня за підтримки Фонду ім. Ф. Еберта, причому один з них – «Гендерний хакатон» – вперше в Україні. До цих заходів вдалось долучити представництво громадських організацій і більше 20 університетів, що дало можливість підвищення кваліфікації та налагодження контактів для подальшої роботи.

Близько 60 студентів залучалися до виконання науково-дослідних робіт в рамках дисциплін соціологічного, психологічного та політологічного циклу для проведення конкретних соціальних і соціологічних досліджень лабораторії «Центр соціально-гуманітарних аспектів регіональних досліджень», у т.ч. з оплатою праці (у 2017 році – 8, у 2018 р. – 4).

За останні два роки значно активізувалась робота Центру досліджень регіональної безпеки. Проведено низку цікавих масштабних заходів з міжнародною участю та отримано позитивне рішення від Центру Інформації та документації НАТО щодо фінансування проектів Центру у 2019 році.

У 2018 році спільно з громадською організацією «Калинове гроно» проведено Всеукраїнський форум «Технології забезпечення права дитини на сім'ю в умовах сучасної України: досвід та перспективи», присвячений 30-річчю впровадження форм сімейної підтримки дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування в Україні, за участі в форумі Уповноваженого Президента України з прав дитини Миколи Кулеби.

Викладачами випускової кафедри встановлені тісні наукові зв'язки з науковцями різних вищих навчальних закладів та інститутів, що закріплено

Голова експертної комісії

відповідними договорами. Зокрема, з Миколаївським національним університетом ім. В. Сухомлинського, Національною академією державного управління при Президентові України, Тернопільським національним педагогічним університетом ім. В. Гнатюка, Чернігівським національним технологічним університетом, Харківським національним економічним університетом ім. С. Кузнеця, Хмельницьким національним університетом.

Викладачі та співробітники кафедри долучались до реалізації проектів інших факультетів (інститутів) СумДУ, зокрема у 2018 році – до проекту Навчально-наукового інституту фінансів, економіки та менеджменту імені Олега Балацького «Дослідження якості надання послуг для населення міста Суми» та до роботи Науково-методичного центру спортивної медицини СумДУ (Медичний інститут).

Кафедра брала участь у реалізації спільного з громадською організацією «Ліга соціальних працівників Сумщини» проекту за підтримки Міжнародної організації міграції, спрямованого на протидію торгівлі людьми, а також проекту Жіночого консорціуму України по підвищенню фінансової грамотності жінок. Були надані соціально-педагогічні консультації учасникам АТО, членам їх родин, внутрішньо переміщеним особам.

Викладачами та співробітниками розроблялись пропозиції до окремих державних та обласних програм. Досвід роботи Центру підтримки сім'ї СумДУ поширений на всеукраїнському рівні.

Реалізується співпраця з Інститутом прав людини ім. Р. Велленберга (Швеція) щодо впровадження методики гендерного аудиту.

Щороку 3-5 співробітників, докторантів та аспірантів кафедри беруть участь у короткочасних заходах за кордоном (конференції, стажування, виконання грантів), при цьому всі поїздки здійснювалися за рахунок індивідуальних грантів (кандидат філософських наук Савельєва Ю.М., кандидат політичних наук Назаров М.С., кандидат філософських наук, доцент Світайло Н.Д., кандидат наук з державного управління Дементов В.О., кандидат мистецтвознавства, доцент Побожій С.І., кандидат філософських наук, доцент Бушман І.О., Чернякова А.А.). Кафедрою організовано постійний моніторинг актуальних міжнародних наукових та освітніх конкурсів.

Значну увагу колектив кафедри приділяє науковій роботі зі студентами. Молодь залучається до роботи над тематикою в рамках наукових напрямків кафедри, студенти беруть участь у виконанні планових НДР при проведенні аналітичних та експериментальних робіт, в теоретичних дослідженнях, залучаються до виконання господарчих договорів та проектів, готують заявки на грантові проекти.

Щороку подаються роботи студентів на всеукраїнський конкурс наукових робіт (по 8 напрямках), до цієї роботи залучається більшість викладачів. Так, у 2018 році 3 роботи отримали призові місця: керівники кандидат політичних наук, доцент Костенко А.М. (політологія), кандидат психологічних наук Теслик Н.М. (психологія), Сахно П.І. (психологія англійською мовою). У 2019 році робота студентки І. Шкриль (керівник – кандидат політичних наук, доцент Костенко А.М.) отримала III місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт із спеціальності «Соціальна робота». Студентка III курсу Пономаренко Г., яка спеціалізується у сфері спортивної

психології, входить до складу наукової групи з психологічної підтримки спортсменів вищого гатунку і у 2019 році отримала III місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з фізичної культури.

Щороку студенти беруть участь у конференціях всеукраїнського рівня, де їх доповіді визнаються кращими (Коробкова Д., Данилова Д., Савченко Я., Томіна А., Пономаренко Г., Костюк Б., Бережна Д.), у конкурсах проектів, конкурсах стартапів. Студенти кафедри також отримали 2 призові місця на конференції «Перший крок у науку» (Пономаренко А., Солдатенко А.). Студенти Томіна А., Якущенко Ю., Глущенко К. отримали у 2019 році ресурсне забезпечення своїх проектів від підрозділів Сумської міської ради.

Висновок

Сумський державний університет та випускова кафедра психології, політології та соціокультурних технологій має розгалужені зв'язки з зарубіжними університетами та установами.

Наукова робота випускової кафедри психології, політології та соціокультурних технологій СумДУ забезпечує зростання наукового потенціалу закладу освіти та відповідає вимогам акредитації.

8. Якість підготовки випускників

Функціонування внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності в Сумському державному університеті базується на засадах Законів України «Про вищу освіту» та «Про освіту», Стандартів та рекомендацій забезпечення якості у європейському просторі (ESG 2015) та кращих європейських практиках. Безперервна реалізація системи забезпечення якості є ключовим пріоритетом розвитку університету та забезпечення високого рівня його конкурентоспроможності у світовому освітньо-науковому просторі. Університет приймає активну участь у грантових проектах відповідної спрямованості, у тому числі був визначений координатором від України у грантовому проекті Erasmus+ QUERE «Система забезпечення якості освіти у Україні: розвиток на основі стандартів та кваліфікацій».

В університеті на системній основі запроваджено щосеместрові опитування студентів щодо якості організації освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін, що здійснюються на принципах забезпечення інформаційних умов для формування цілісного уявлення про якість викладання навчальних дисциплін в університеті та формування інформаційного забезпечення аналізу якості викладання дисциплін та вироблення управлінських рішень щодо її підвищення.

Вжиті відповідні заходи щодо формування та впровадження принципів академічної доброчесності. З метою сприяння академічній доброчесності у структурі інституційного репозитарію СумДУ створені відкрита колекція та електронний архів кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти. Також напрацьована необхідна нормативна база та постійно діюча система заходів щодо запобігання проявам

корупції, зловживань, а також виявлення, профілактики та попередження протиправових взаємовідносин викладачів та студентів.

Одним із елементів системи забезпечення якості освітньої діяльності є проведення ККР. Аналіз результатів виконання ККР з відповідних дисциплін навчального плану бакалаврів за освітньою-професійною програмою «Соціальна робота» зі спеціальності 231 «Соціальна робота» (таблиця 8.1) свідчить про належний рівень знань студентів. Аналізуючи результати ККР та при безпосередній перевірці контрольних завдань з дисциплін «Соціологія», «Загальна та вікова психологія», «Технології соціальної роботи зі змістовим модулем: Соціальний патронаж», експертна комісія дійшла висновку, що показники якості навчання в цілому відповідають визначеним при перевірці викладачами кафедри.

Проаналізувавши результати виконання ККР з дисциплін циклу загальної та професійної підготовки, проведених випусковою кафедрою в процесі самоаналізу, експертна комісія дійшла висновку, що успішність виконання студентами контрольних робіт з циклу дисциплін загальної підготовки складає 100%, з циклу професійної підготовки – 100 %, а показник якості виконання завдань з дисциплін загальної підготовки становить – 62,5 %, з циклу професійної підготовки – 64,6 %, що відповідає Державним вимогам акредитації.

В ході акредитаційної експертизи вибірково було перевірено 6 курсових робіт бакалаврів з дисципліни «Технології соціальної роботи зі змістовим модулем: Соціальний патронаж». Рівень виконання курсових робіт відповідає оцінкам, що були виставлені керівниками даних робіт.

Результати експертизи рівня і якості виконання курсових робіт, перевірка знань студентів свідчать про досить високу їх здатність самостійно вирішувати професійні задачі у сфері соціальної роботи, а також обґрунтовувати, документувати і захищати прийняті рішення.

Висновок

Аналіз результатів виконання ККР, а також результатів перевірки курсових робіт свідчить, що якість підготовки бакалаврів за освітньою-професійною програмою «Соціальна робота» зі спеціальності 231 «Соціальна робота» кафедрою психології, політології та соціокультурних технологій Сумського державного університету відповідає Державним вимогам акредитації.

Таблиця 8.1 – Зведені результати виконання комплексних контрольних робіт студентами за освітньо-професійною програмою «Соціальна робота» зі спеціальності 231 «Соціальна робота» на першому бакалаврському рівні у Сумському державному університеті (експертиза).

№	Дисципліна	Група	Виконували ККР		Одержали оцінки при акредитаційній експертизі						Абсолютна успішність, %	Якість навчання, %	Середній бал	Самоаналіз		Розбіжність						
			Кількість студентів	%	5		4		3					2		Успішність, %	Середній бал	Успішність, %	Якість, %	Середній бал		
					К-ть	%	К-ть	%	К-ть	%				К-ть	%							
Цикл дисциплін загальної підготовки																						
1	Соціологія	СР-61	12	100	3	25	3	25	6	50	-	-	100	50	3,75	100	58,3	3,8	-	8,3	0,5	
		СР-61-8	4	100	0	0	3	75	1	25	-	-	100	75	3,75	100	75	3,8	-	0	0,5	
2	Загальна та вікова психологія	СР-71	13	92	2	15,3	5	38,4	5	38,4	-	-	92	53,8	3,4	100	53,9	3,6	8	0,1	0,2	
	Всього												100	62,5		100	62,4					
Цикл дисциплін професійної підготовки																						
1	Технології соціальної роботи зі змістовим модулем: Соціальний патронаж	СР-51-6	6	100	2	34	3	49	1	17	-	-	100	83,2	4	100	83,3	4	-	0,1	0	
		СР-51-7	7	100	0	0	4	57	3	43	-	-	100	57	3,6	100	57,1	3,6	-	0,1	0	
2	Історія та теорія соціальної роботи	СР-71	13	92	2	15,4	5	38,4	5	38,4	-	-	92	53,8	3,4	100	61,6	3,8	8	7,8	0,4	
	Всього												97,3	64,6		100	67,3		2,7	2,7		

Голова експертної комісії

доктор психологічних наук, доцент

Експерт:

доктор педагогічних наук, професор

О. М. Паламарчук

О. С. Рассказова

Ректор Сумського державного університету

Голова експертної комісії

А.В.Васильєв

9. Перелік зауважень контролюючих органів та заходи по їх усуненню

Зауважень та приписів контролюючих органів, що здійснюють контроль за дотриманням ліцензійних умов, а також скарг юридичних і фізичних осіб щодо освітньої діяльності навчального закладу за освітньо-професійною програмою «Соціальна робота» зі спеціальності 231 «Соціальна робота» з моменту процедури ліцензування не було.

10. Загальні висновки експертної комісії

Проведений експертний аналіз освітньої діяльності та якості підготовки здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Соціальна робота» зі спеціальності 231 «Соціальна робота» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти дає змогу зробити такі висновки:

1. Випускова кафедра психології, політології та соціокультурних технологій Сумського державного університету має достатній навчально-методичний та науковий потенціал, висококваліфікований професорсько-викладацький склад, достатнє матеріально-технічне та інформаційне забезпечення, що гарантує якісний рівень підготовки бакалаврів. Підготовка фахівців здійснюється з урахуванням особливостей регіону та на базі вивчення потреб підприємств та організацій у фахівцях цього напрямку.

2. Освітній процес побудовано на базі оволодіння студентами широким колом дисциплін циклів загальної та професійної підготовки. Усі дисципліни навчального плану мають відповідне навчально-методичне забезпечення, яке охоплює робочі програми, лекційний матеріал, плани семінарських занять, підручники та необхідну кількість навчально-методичної літератури. Кафедра здійснює активну співпрацю зі всіма структурними підрозділами університету, які беруть участь у підготовці бакалаврів.

3. Методичне забезпечення постійно оновлюється: впроваджуються інноваційні авторські елементи дуальної освіти та змішаного навчання. До навчального процесу включаються результати наукових досліджень кафедри та сучасні інформаційні технології.

4. Наукова та педагогічна кваліфікація кадрового складу кафедри психології, політології та соціокультурних технологій забезпечує навчальний процес на рівні вимог нормативних документів. Викладачі, що забезпечують викладання лекційних годин з дисциплін, що забезпечують формування професійних компетентностей мають наукові ступені докторів або кандидатів наук з досвідом роботи за фахом.

5. Центри (лабораторія «Центр соціально-гуманітарних аспектів регіональних досліджень», Центр досліджень регіональної безпеки, Центр підтримки сім'ї, Гендерний ресурсний центр, Психологічна служба, кімната тимчасового перебування дітей «Студентський Лелека»), які функціонують при кафедрі, а також тісні зв'язки кафедри із базами практики в регіоні забезпечують якість освітні результати студентів завдяки підсиленій практичній підготовці при збереженні високого рівня теоретичної підготовки студентів.

Голова експертної комісії

6. Наявні навчальні площі, обладнання, устаткування спеціалізованих кабінетів та комп'ютерних лабораторій, фонд і читальні зали бібліотеки, побутова база дозволяють забезпечити необхідні умови для проведення освітнього процесу та науково-методичної роботи на належному рівні, відповідно до вимог інструктивних і нормативних документів Міністерства освіти і науки України.

На підставі матеріалів, поданих на акредитацію Сумським державним університетом, та перевірки результатів діяльності на місці, експертна комісія дійшла висновку, що підготовка бакалаврів за освітньо-професійною програмою «Соціальна робота» зі спеціальності 231 «Соціальна робота», кадрове, навчально-методичне, матеріально-технічне та інформаційне забезпечення в цілому відповідають встановленим вимогам до зазначеного рівня вищої освіти і можуть забезпечити державну гарантію якості освіти.

Вважаємо за необхідне висловити зауваження та пропозиції, які не входять до складу обов'язкових і не впливають на рішення про акредитацію, але дозволять поліпшити якість підготовки здобувачів.

Рекомендувати керівництву Сумського державного університету звернути увагу на наступне:

- активізувати роботу викладачів випускової кафедри щодо підготовки дисертаційних досліджень з проблематики соціальної роботи;
- посилити роботу професорсько-викладацького складу з оновлення змісту, засобів і методик навчання майбутніх фахівців у співпраці з об'єднаними територіальними громадами Сумської області;
- підвищити публікаційну активність викладачів у виданнях, що входять у наукометричні бази Scopus та WoS.

На підставі вказаного вище, експертна комісія МОН України вважає, що освітня діяльність Сумського державного університету з підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою «Соціальна робота» зі спеціальності 231 «Соціальна робота» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти відповідає встановленим вимогам, забезпечує державну гарантію якості освіти і може бути акредитована.

Голова експертної комісії
доктор психологічних наук, доцент

Паламарчук О.М.

Експерт:
доктор педагогічних наук, професор

Расказова О.І.

Дата " 20 " 06 2019 року

“З експертними висновками ознайомлений”

Ректор Сумського державного університету
к.т.н., професор

А.В. Васильєв

Голова експертної комісії

**Дотримання нормативних вимог щодо якісних характеристик
підготовки бакалавра за освітньо-професійною програмою «Соціальна робота»
зі спеціальності 231 «Соціальна робота»
у Сумському державному університеті**

Якісні характеристики підготовки бакалавра			
Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1	2	3	4
1. Умови забезпечення державної гарантії якості вищої освіти			
1.1. Виконання навчального плану за показниками: перелік навчальних дисциплін, години, форми контролю, %	100	100	відповідає
1.2. Підвищення кваліфікації викладачів постійного складу за останні 5 років, %	100	100	відповідає
1.3. Чисельність науково-педагогічних (педагогічних) працівників, що обслуговують спеціальність і працюють у навчальному закладі за основним місцем роботи, які займаються вдосконаленням навчально-методичного забезпечення, науковими дослідженнями, підготовкою підручників та навчальних посібників, %	100	100	відповідає
2. Результати освітньої діяльності (рівень підготовки фахівців), не менше %			
2.1. Рівень знань студентів з гуманітарної та соціально-економічної підготовки:			
2.1.1. Успішно виконанні контрольні завдання, %	90	100	+10
2.1.2. Якісно виконанні контрольні завдання (оцінки "5" і "4"), %	50	68	+18
2.2. Рівень знань студентів з природничо-наукової (фундаментальної) підготовки:			
2.2.1. Успішно виконанні контрольні завдання, %	90	100	+10
2.2.2. Якісно виконанні контрольні завдання (оцінки "5" і "4"), %	50	62	+12
2.3. Рівень знань студентів зі спеціальної (фахової) підготовки:			
2.3.1. Успішно виконанні контрольні завдання, %	90	100	+10
2.3.2. Якісно виконанні контрольні завдання (оцінки "5" і "4"), %	50	64	+14
3. Організація наукової роботи			
3.1. Наявність у структурі навчального закладу наукових підрозділів	-	-	

Голова експертної комісії

1	2	3	4
3.1.2 Участь студентів у науковій роботі (наукова робота на кафедрах та в лабораторіях; участь в наукових конференціях, конкурсах, виставках, профільних олімпіадах тощо)	-	-	

Голова експертної комісії
доктор психологічних наук, доцент

Паламарчук О.М.

Експерт:
доктор педагогічних наук, професор

Расказова О.І.

Ректор
Сумського державного
університету

А.В.Васильєв

Голова експертної комісії

ДЕКЛАРУВАННЯ
виконання вимог Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності у сфері
вищої освіти зі спеціальності 231 «Соціальна робота»
за освітньо-професійною програмою «Соціальна робота»
за першим (бакалаврським) рівнем
у Сумському державному університеті

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу) за першим (бакалаврським) рівнем	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1	2	3	4
КАДРОВІ ВИМОГИ щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти			
1. Наявність групи забезпечення провадження освітньої діяльності з науково-педагогічних та наукових працівників, які працюють за основним місцем роботи, здійснюють освітній процес за відповідною спеціальністю та мають кваліфікацію відповідно до спеціальності і які не входять (входили) до жодної іншої групи забезпечення у поточному семестрі:	+	+	+
1) достатність чисельності групи – у розрахунку на одного її члена припадає не більше 30 здобувачів вищої освіти усіх рівнів, курсів та форм навчання (для дистанційної форми – не більше 60 здобувачів)	+	+	+
2) частка тих, хто має науковий ступінь та / або вчене звання (встановлюється для найвищого рівня, за яким фактично провадиться освітня діяльність за відповідною спеціальністю: не менше 20% для рівнів молодшого бакалавра та молодшого спеціаліста (до 01.09.2019 р. з урахуванням педагогічних працівників, які мають вищу категорію), 50% – бакалавра, 60% – магістра, доктора філософії)	50	100	+50
3) частка тих, хто має науковий ступінь доктора наук та / або вчене звання професора (встановлюється для найвищого рівня, за яким фактично провадиться освітня діяльність за відповідною спеціальністю: не менше 10% для рівня бакалавра, 20% – магістра, 30 % – доктора філософії)	10	21	+11
2. Здійснення освітнього процесу науково-педагогічними та науковими працівниками, які мають стаж науково-педагогічної діяльності понад два роки та рівень наукової та професійної активності, який засвідчується виконанням видів та результатів, перелічених у пункті 30 Ліцензійних умов	не менше чотирьох видів та результатів підпунктів 1—18 пункту 30	не менше чотирьох видів та результатів підпунктів 1-18 пункту 30	відповідає

Голова експертної комісії _____

1	2	3	4
	Ліцензійних умов	Ліцензійних умов	
3. Наявність трудових договорів (контрактів) з усіма науково-педагогічними працівниками та/або наказів про прийняття їх на роботу	+	+	відповідає
<p><i>Примітки: Види і результати професійної діяльності особи за спеціальністю, яка застосовується до визнання кваліфікації, відповідної спеціальності (п.30 Ліцензійних умов):</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) наявність за останні п'ять років наукових публікацій у періодичних виданнях, які включені до наукометричних баз, рекомендованих МОН, зокрема Scopus або Web of Science Core Collection; 2) наявність не менше п'яти наукових публікацій у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України; 3) наявність виданого підручника чи навчального посібника або монографії; 4) наукове керівництво (консультування) здобувача, який одержав документ про присудження наукового ступеня; 5) участь у міжнародних наукових проектах, залучення до міжнародної експертизи, наявність звання "суддя міжнародної категорії"; 6) проведення навчальних занять із спеціальних дисциплін іноземною мовою в обсязі не менше 50 аудиторних годин на навчальний рік; 7) робота у складі експертних рад з питань проведення експертизи дисертацій МОН або галузевих експертних рад Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, або Акредитаційної комісії, або їх експертних рад, або міжгалузевої експертної ради з вищої освіти Акредитаційної комісії, або трьох експертних комісій МОН/заяченого Агентства, або Науково-методичної ради/науково-методичних комісій (підкомісій) з вищої освіти МОН; 8) виконання функцій наукового керівника або відповідального виконавця наукової теми (проекту), або головного редактора/члена редакційної колегії наукового видання, включеного до переліку наукових фахових видань України, або іноземного рецензованого наукового видання; 9) керівництво школярем, який зайняв призове місце III—IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з базових навчальних предметів, II— III етапу Всеукраїнських конкурсів-захистів науково-дослідницьких робіт учнів — членів Національного центру "Мала академія наук України"; участь у журі олімпіад чи конкурсів "Мала академія наук України"; 10) організаційна робота у закладах освіти на посадах керівника (заступника керівника) закладу освіти/інституту/факультету/відділення (наукової установи)/філії/кафедри або іншого відповідального за підготовку здобувачів вищої освіти підрозділу/відділу (наукової установи)/навчально-методичного управління (відділу)/лабораторії/іншого навчально-наукового (інноваційного) структурного підрозділу/вченого секретаря закладу освіти (факультету, інституту)/відповідального секретаря приймальної комісії та його заступника; 11) участь в атестації наукових працівників як офіційного опонента або члена постійної спеціалізованої вченої ради (не менше трьох разових спеціалізованих вчених рад); 12) наявність не менше п'яти авторських свідоцтв та/або патентів загальною кількістю два досягнення; 13) наявність виданих навчально-методичних посібників/посібників для самостійної роботи студентів та дистанційного навчання, конспектів лекцій/практикумів/методичних вказівок/рекомендацій загальною кількістю три найменування; 			

Голова експертної комісії

1	2	3	4	
<p>14) керівництво студентом, який зайняв призове місце на I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади (Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт), або робота у складі організаційного комітету/журі Всеукраїнської студентської олімпіади (Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт), або керівництво постійно діючим студентським науковим гуртком/проблемною групою; керівництво студентом, який став призером або лауреатом Міжнародних мистецьких конкурсів, фестивалів та проектів, робота у складі організаційного комітету або у складі журі міжнародних мистецьких конкурсів, інших культурно-мистецьких проектів; керівництво студентом, який брав участь в Олімпійських, Паралімпійських іграх, Всесвітній та Всеукраїнській Універсіаді, чемпіонаті світу, Європи, Європейських іграх, етапах Кубка світу та Європи, чемпіонаті України; виконання обов'язків тренера, помічника тренера національної збірної команди України з видів спорту; виконання обов'язків головного секретаря, головного судді, судді міжнародних та всеукраїнських змагань; керівництво спортивною делегацією; робота у складі організаційного комітету, суддівського корпусу;</p> <p>15) наявність науково-популярних та/або консультаційних (дорадчих) та/або дискусійних публікацій з наукової або професійної тематики загальною кількістю не менше п'яти публікацій;</p> <p>16) участь у професійних об'єднаннях за спеціальністю;</p> <p>17) досвід практичної роботи за спеціальністю не менше п'яти років;</p> <p>18) наукове консультування установ, підприємств, організацій протягом не менше двох років.</p>				
ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ				
щодо матеріально-технічного забезпечення				
1	Забезпеченість навчальними приміщеннями для проведення освітнього процесу (кв. метрів на одну особу для фактичного контингенту студентів)	2,4	3,1	+0,7
2	Забезпеченість мультимедійним обладнанням в навчальних аудиторіях (мінімальний відсоток кількості аудиторій)	30	49	+19
3	Наявність соціально-побутової інфраструктури:			
	1) бібліотеки, у тому числі читального залу	+	+	відповідає
	2) пунктів харчування	+	+	відповідає
	3) актового чи концертного залу	+	+	відповідає
	4) спортивного залу	+	+	відповідає
	5) стадіону та/або спортивних майданчиків	+	+	відповідає
	6) медичного пункту	+	+	відповідає
4	Забезпеченість здобувачів вищої освіти гуртожитком (мінімальний відсоток потреби)	70	100	+30
5	Забезпеченість комп'ютерними робочими місцями, лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, необхідними для виконання освітніх програм	+	+	відповідає
ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ				
щодо навчально-методичного забезпечення				
1	Наявність опису освітньої програми	+	+	відповідає

Голова експертної комісії

	1	2	3	4
2	Наявність навчального плану	+	+	відповідає
3	Наявність робочої програми з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	відповідає
4	Наявність програм з усіх видів практичної підготовки до кожної освітньої програми	+	+	відповідає
5	Наявність методичних матеріалів для проведення атестації здобувачів	+	+	відповідає
ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ щодо інформаційного забезпечення				
1	Забезпеченість бібліотеки вітчизняними та закордонними фаховими періодичними виданнями відповідного або спорідненого профілю, в тому числі в електронному вигляді	не менше чотирьох найменувань	10	+6
2	Наявність доступу до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою відповідного або спорідненого профілю (допускається спільне користування базами кількома закладами освіти)	+	+	відповідає
3	Наявність офіційного веб-сайту закладу освіти, на якому розміщена основна інформація про його діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітня/освітньо-наукова/видавнича/атестаційна (наукових працівників) діяльність, зразки документів про освіту, умови для доступності осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до приміщень, навчальні та наукові структурні підрозділи та їх склад, перелік навчальних дисциплін, правила прийому, контактна інформація)	+	+	відповідає
4	Наявність сторінки на офіційному веб-сайті закладу освіти англійською мовою, на якому розміщена основна інформація про діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітні/освітньо-наукові програми, зразки документів про освіту)	+	+	відповідає

Голова експертної комісії
доктор психологічних наук, доцент

Паламарчук О.М.

Експерт:
доктор педагогічних наук, професор

Расказова О.І.

Ректор
Сумського державного університету

А.В.Васильєв

Голова експертної комісії

